

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1024
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - IX
Indian Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. 'Kesari' newspaper is started by -----.
2. ----- started 'Miratul Akhbar' newspaper.
3. Dayanand Saraswati established 'Arya Samaj' in the year -----.
4. ----- is the mentor of Mahatma Gandhi in politics.
5. Mahatma Gandhi started ----- movement in the year 1920.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. 'केसरी' हे वृत्तपत्र ----- यांनी सुरु केले.
२. 'मिरातुल अखबार' हे वृत्तपत्र ----- यांनी सुरु केले.
३. दयानंद सरस्वती यांनी आर्य समाजाची स्थापना ----- यावर्षी केली.
४. ----- हे महात्मा गांधी यांचे राजकीय गुरु होते.
५. महात्मा गांधी यांनी १९२० साली ----- चळवळ सुरु केली.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

05

1. Who is the writer of 'Geeta Rahasya'?
2. In which year Mahatma Gandhi started 'Quit India' movement?
3. Who is known as the architect of Indian renaissance?
4. Who is the founder of 'Bharat Sevak Samaj'?
5. Who wrote 'Sattyarth Prakash'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. 'गीतारहस्य' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
२. महात्मा गांधींनी 'चले जाओ' चळवळ कोणत्या वर्षी सुरु केली?
३. भारतीय प्रबोधनाचे शिल्पकार म्हणून कोण ओळखले जातात?
४. भारत सेवक समाजाचे संस्थापक कोण आहेत?
५. 'सत्त्यार्थ प्रकाश' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)

1. Swarajya
2. Arya samaj
3. Ram Rajya
4. Bharat Sevak Samaj

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

१. स्वराज्य
२. आर्य समाज
३. रामराज्य
४. भारत सेवक समाज

B) Attempt in short. (any two)

1. Explain Raja Ram Mohan Roy's views on religion?
2. Discuss religions ideas of Dayanand Saraswati.
3. State Mahatma Gandhi's views on satyagrah.
4. Explain Gopal Krishna Gokhale's views on Nationalism.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. राजाराम मोहन रॉय यांचे धर्मविषयक विचार स्पष्ट करा.
२. दयानंद सरस्वती यांच्या धार्मिक विचारांची चर्चा करा.
३. महात्मा गांधी यांचे सत्याग्रहासंबंधी विचार विशद करा.
४. गोपाळ कृष्ण गोखले यांचे राष्ट्रवादासंबंधी विचार विशद करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

1. "Raja Ram Mohan Roy is architect of Indian Renaissance". Discuss.
2. Explain social thought of Dayanand Saraswati.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा.(कोणतेही एक)

१. "राजाराम मोहन रॉय हे भारतीय प्रबोधनाचे शिल्पकार होत" चर्चा करा.
२. दयानंद सरस्वती यांचे सामाजिक विचार स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1025
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - X
Western Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1(A) Fill in the blanks (attempt all).

05

- i) 'The Laws' is written by _____.
- ii) _____ was discipline of Aristotle.
- iii) _____ was supporter of Absolute Monarchy.
- iv) 'Leviathan' is written by _____.
- v) 'Two Treaties of Government' is authored by _____.

प्र.१ अ रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) 'द लॉज' हा ग्रंथ _____ ने लिहिला.
- २) _____ हा अरिस्टॉटलचा शिष्य होता.
- ३) _____ हा निरंकुश राजेशाहीचा समर्थक होता.
- ४) 'लेव्हीएथन' हा ग्रंथ _____ ने लिहिला.
- ५) 'टु ट्रिट्रीज ऑफ गव्हर्नमेंट' हा ग्रंथ _____ ने लिहिला.

(B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- i) Who is the advocate of 'Natural Rights'?
- ii) Who is the mentor of Plato?
- iii) Which academic institution did Plato establish?
- iv) Who is the writer of 'Art of War'?

v) 'By nature man is social animal' who said?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) नैसर्गीक हक्कांचा पूरस्कर्ता कोण आहे ?
- २) प्लेटोचा गुरु कोण आहे ?
- ३) प्लेटोने कोणत्या शैक्षणिक संस्थेची स्थापना केली ?
- ४) 'आर्ट ऑफ वार' या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे ?
- ५) 'मनुष्य स्वभावतः समाजप्रिय प्राणी आहे' असे कोणी म्हटले आहे ?

Q.2(A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

- i) Communism.
- ii) 'John Lock's idea of Human Nature.
- iii) Aristotle's concept of citizenship.
- iv) Hobbes' views on Sovereignty.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) साम्यवाद
- २) जॉन लॉकची मनुष्य स्वभावाची कल्पना.
- ३) अँरिस्टॉटलची नागरिकत्वाची संकल्पना.
- ४) हॉब्सचे सार्वभौमत्वा संबंधी विचार.

(B) Attempt in short (any two)

10

- i) Discuss Aristotle's views on state.
- ii) Explain Machivelli's views on religion and morality.
- iii) State Plato's views on 'Primary Education.'
- iv) Explain Lock's idea of 'Natural Rights'.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) अँरिस्टॉटलच्या राज्यविषयक विचारांची चर्चा करा.
- २) मॅकीव्हेलीचे धर्म व नैतिकते संबंधी विचार स्पष्ट करा.
- ३) प्लेटोचे प्राथमिक शिक्षणा संबंधीचे विचार विशद करा.
- ४) लॉकची नैसर्गीक हक्कांची कल्पना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

- Discuss Aristotle's views on Revolution.
- Explain Plato's concept of Justice.

प्र.३ सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

- १) अॅरिस्टाटलच्या क्रांती संबंधी विचारांची चर्चा करा.
- २) प्लेटोची न्यायाची संकल्पना स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1097
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - V (Indian Government & Politics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagram
4. Use of any signs attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
२. फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करावा .
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) The present comptroller & Auditor General of India is -----.
- 2) The Indian constitution have been adopted & enacted upon ourselves on -----.
- 3) Article 51-A of Indian constitution explains-----.
- 4) There are ----- states in Indian federation .
- 5) Money bill must be Introduced first in -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) सध्या नियंत्रक व महालेखा परीक्षक ----- हे आहेत.
- ii) भारतीय संविधान ----- रोजी अंगीकृत आणि अधिनियमित करून स्वतःप्रत अर्पण केले आहे.
- iii) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद (कलम) ५१-अ मध्ये -----स्पष्ट केलेले आहेत.
- iv) भारतीय संघराज्यात एकूण ----- घटक राज्य आहेत.
- v) अर्थ विधेयक प्रथम ----- मध्ये सादर होते.

b) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) How many members are there in Estimates committee?
- 2) How many subjects are there in concurrent list?
- 3) Directive principles are the basis of Indian democracy?
- 4) Through which constitutional Amendment the word “secular” added to preamble?
- 5) Which fundamental Right is legal Right today?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. अंदाज समितीत एकूण सदस्य किती आहे?
२. सध्या समवर्ती सूचित एकूण किती विषय आहेत?
३. मार्गदर्शक तत्वे हे भारतीय लोकशाहीचा आधारभूत पाया आहे, असे कोणी म्हटले?
४. उद्देशपत्रिके मध्ये कोणत्या संविधान दुरुस्तीने 'धर्मनिरपेक्ष' हा शब्द समाविष्ट करण्यात आला.
५. कोणता मुलभूत हक्क आज कायदेशीर हक्क आहे ?

- Q.2 a) Explain concepts /terms /units / events (any two)
(world limitation 60 for each answer) 10
- i) Cabinet mission plan
 - ii) Right to equality
 - iii) Prime minister
 - iv) Attorney General

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- i) कॅबिनेट मिशन योजना
- ii) समतेचा हक्क
- iii) प्रधानमंत्री
- iv) महान्यायवादी

b) Attempt answer in short (any two)

- i) Explain the Nature of preamble?
- ii) Explain the powers & functions of Lok sabha Speaker?
- iii) Explain the powers & functions of public Accounts committee?
- iv) Explain the importance of fundamental Rights?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा -६०)

- i) उद्देश पत्रिकेचे स्वरूप स्पष्ट करा?
- ii) लोकसभा अध्यक्षाचे अधिकार व कार्य सांगा?
- iii) लोकलेखा समितीचे अधिकार व कार्य लिहा.
- iv) मुलभूत हक्काचे महत्त्व विशद करा?

- Q.3 Answer in detail (any one) 20
(word limitation minimum 200 for each answer)

- i) Explain in detail features of Indian constitution?
- ii) Discuss, "Indian parliament is sovereign?"

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतीही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा -२००)

- १) भारतीय संविधानाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
- २) 'भारतीय संसद सार्वभौम आहे' चर्चा करा

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1098
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - VI (International Relations)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagram
4. Use of any signs attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा .
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे .

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- i) Lord Bryce wrote the book -----.
- ii) International morality is the basic principle of ----- Theory.
- iii) Realistic approach stated by -----.
- iv) There are -----member states of SAARC.
- v) "International relations between the World wars" Written by -----.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) लॉर्ड ब्राईस यांनी ----- हा ग्रंथ लिहिला.
- २) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता हे ----- सिद्धांताचे आधारभूत तत्व आहे.
- ३) वास्तववादी दृष्टीकोन ----- यांनी मांडला.
- ४) सार्क संघटनेत ----- राष्ट्र सदस्य आहे.
- ५) इंटरनॅशनल रिलेशन्स बिटवीन द वर्ल्ड वॉर हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.

b) Answer in a sentence (attempt all) 05

- i) When was WTO established?
- ii) Who stated behavioural approach?
- iii) How many types of national interest are given by Thomas Robinson?
- iv) Pakistan was member of which organization during cold war period?
- v) Who are the most important actors in global politics according to realism?

ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) WTO ची स्थापना केव्हा झाली?
- २) वर्तनवादी दृष्टीकोन कोणी मांडला?
- ३) थॉमास रॉबिन्सन यांनी राष्ट्रीय हित संबंधाचे किती प्रकार सांगितले आहे.
- ४) शीत युद्धाच्या काळात पाकिस्तान कोणत्या लष्करी संघटनेचा सदस्य होता.
- ५) वास्तवादाच्या मते आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील मुख्य अभिकर्ता कोण आहे?

Q.2

- a) Explain concept / terms / units /events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- i) Neo Realism
 - ii) Balance of power
 - iii) Shimla Agreement
 - iv) Population : component of national power

10

अ) संकल्पना /संज्ञा /घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नाची शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) नववास्तववाद
- २) सत्ता संतुलन
- ३) सिमला करार
- ४) लोकसंख्या : राष्ट्रीय सत्तेचा घटक

b) Attempt answer in short (any two)

- i) State the fundamental principles of Indian foreign policy.
- ii) Discuss the idealistic approach.
- iii) Write the advantages of Balance of power.
- iv) Explain the scope of international relations.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

१. भारताच्या परराष्ट्र धोरणाचे मुख्य तत्वे सांगा.
२. आदर्शवादी दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
३. सत्ता समतोलाने फायदे सांगा.
४. आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- i) Write an essay on realistic approach.
- ii) State the meaning and nature of national power and discuss its elements.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नाची शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) वास्तववादी सिद्धांतावर निबंध लिहा.
- २) राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ व स्वरूप सांगून घटकाची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1150
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - XI
Political Ideologies

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण वा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) 20th Century is known as Century of -----.
- 2) Linguistic unity is an element of -----.
- 3) Adam Smith is spokesman of ----- ideology.
- 4) Imperialism is child of ----- revolution.
- 5) Mary Wallstone Craft wrote the book -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) विसावे शतक हे ----- चे शतक म्हणून ओळखले जाते.
- २) भाषिक एकता हा ----- चा एक घटक आहे.
- ३) अँडम स्मिथ हा ----- चा प्रवक्ता आहे.
- ४) साम्राज्यवाद हे ----- क्रांतीचे अपत्य आहे.
- ५) मेरी वॉलस्टोन क्राफ्ट ने ----- हा ग्रंथ लिहिला.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

05

- 1) Which ideology insists for gender equality?
- 2) Define imperialism?
- 3) Which principles were put forth by French Revolution?
- 4) What are two main types of Democracy?
- 5) Which type of Nationalism is complimentary to world peace?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) कोणती विचारप्रणाली लैंगिक समतेचा आग्रही पुरस्कार करते ?
- २) साम्राज्यवादांची व्याख्या सांगा.
- ३) फ्रेंच राज्यक्रांतीने कोणती मूलतत्वे जगाला दिली ?
- ४) लोकशाहीचे दोन प्रमुख प्रकार कोणते?
- ५) कोणत्या प्रकारचा राष्ट्रवाद जागतिक शांततेस पुरक आहे?

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events. (any two)

10

- 1) Indirect democracy or Representative Democracy.
- 2) Pragmatic or Aggressive Nationalism.
- 3) Liberal feminism
- 4) Liberalism

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) अप्रत्यक्ष किंवा प्रतिनिधीक लोकशाही
- २) प्रतिगामी किंवा आक्रमक राष्ट्रवाद
- ३) उदारवादी स्त्रीवाद
- ४) उदारमतवाद

B) Attempt in short (any two)

10

- 1) State the merits of Liberalism.
- 2) Explain the merits of Nationalism.
- 3) Discuss any two means of Women Empowerment.
- 4) Explain the objectives of Feminism.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) उदारमतवादाचे गुण विशद करा.
- २) राष्ट्रवादाचे गुण स्पष्ट करा.
- ३) महिला सबलीकरणाच्या कोणत्याही दोन साधनांची चर्चा करा.
- ४) स्त्रीवादाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

- 1) Write an essay on imperialism.
- 2) Explain meaning and features of democracy.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) साम्राज्यवादावर एक निबंध लिहा.
- २) लोकशाहीचा अर्थ सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1220
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - XIII
Indian Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited

१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

२)फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.

३)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.

४)कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे .

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) National education Day is celebrated on the birthday of _____
- 2) _____ was the founder of Panchsheel principles
- 3) M.N. Roy was the great critique of _____
- 4) Jaya prakash Narayan was belong to _____ state
- 5) Participatory democracy is favored by _____

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- १) “राष्ट्रीय शिक्षण दिन” हा _____ यांच्या जन्मदिनी साजरा केला जातो.
- २) पंचशिल तत्वांचा अवलंब _____ यांनी केला.
- ३) एम.एन. रॉय हे _____ टिकाकार आहे.
- ४) जयप्रकाश नारायण हे _____ राज्याचे रहिवाशी होते.
- ५) लोकसहभागपूर्ण लोकशाही हि संकल्पना _____ यांनी मांडली.

B) Answering in one sentence. (attempt all)

05

- 1) Who established Al-Hilal , Urdu weekly
- 2) Who was the founding father of Non-aligned Movement
- 3) Who's birthday is celebrated as Children Day
- 4) Who organized Radical Democratic Party
- 5) Who is the chairman of the Drafting Committee

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अल-हिलाल या उर्दू साप्ताहिकाचे संस्थापक कोण?
- २) 'अलिप्ततावाद' हि संकल्पना कोणी मांडली?
- ३) कोणाचा 'जन्मदिन' हा 'बालदिन' म्हणून साजरा केला जातो.
- ४) मुलगाही लोकशाही पक्षाची स्थापना कोणी केली.
- ५) मसुदा समितीचे अध्यक्ष कोण?

Q.2

A) Explain concepts / terms/ units / events (any two)
(word limitation minimum 60)

10

- 1) Panchsheel Principles
- 2) Radical Humanism
- 3) Economic thoughts of Dr. B.R. Ambedkar
- 4) Social revolution of J.P. Narayan

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) पंचशिल तत्वे
- २) नवमानवतावाद
- ३) डॉ. आंबेडकरांचे आर्थिक विचार
- ४) जयप्रकाश नारायण यांचे सामाजिक परिवर्तना विषयी विचार

B) Answer in short (any two)

(word limitation minimum 60)

10

- 1) Explain the idea of synthesis nationalism of Abdul Kalam Azad
- 2) Describe the idea of socialism of Pt. Jawaharlal Nehru
- 3) Describe the idea of Radical Democracy of M.N Roy
- 4) Describe the idea of political revolution of Jay prakash Narayan

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा किमान प्रत्येकी ६० शब्द)

- १) अब्दुल कलाम आझाद यांची संमिश्र राष्ट्रवादाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) पंडित जवाहरलाल नेहरू यांचे समाजवादासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- ३) एम.एन.राय यांची मुलगाही लोकशाहीची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) जयप्रकाश नारायण यांची राजकीय परिवर्तनाची संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3

A) Write answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 each answer)

- 1) Describe the idea of total revolution of Jay prakash Narayan.
- 2) Dr. Babasaheb Ambedkar was an architect of Indian Constitution. Explain it in detail.

अ) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा २०० शब्द फक्त)

- १) जयप्रकाश नारायण यांची संपूर्णक्रांतीची संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) भारतीय राज्य घटनेचे “शिल्पकार डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर” सविस्तर लिहा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1221
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - XIV
Western Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attraction attention is prohibited
- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- २)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- ३)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- ४)कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खुणा करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1

A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Rousseau born in _____ year
- 2) 'On Representative Government' this book written by _____
- 3) 'Theory Of Punishment' this book written by _____
- 4) _____ political thinker state the theory of class struggle
- 5) _____ century is Age of Laski

अ) रिक्काम्या जगा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) रुसोचा जन्म _____ वर्षी झाला
- २) ऑन रिप्रेझेंटेटिव्ह गोव्हर्नमेंट हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- ३) थेअरी ऑफ पनिसमेंट हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला
- ४) _____ या राजकीय विचारवंताने वर्गसंघर्षाचा सिद्धांत सांगितला आहे .
- ५) _____ वे शतक लास्कीचे युग म्हणून ओळखले जाते.

B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) What is mean by Utilitarianism ?
- 2) Who state the concept of popular sovereignty?
- 3) In which book Karl Marx depicted theory of surplus value?
- 4) Who state the pluralistic theory of sovereignty?
- 5) Who wrote the book 'On Liberty'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) उपयोगितावाद म्हणजे काय ?
- २) जनसार्वभौमत्वाची संकल्पना कोणी मांडली?
- ३) अतिरिक्त मुल्यांचा सिद्धांत कार्ल मार्क्सने कोणत्या ग्रंथात चित्रित केला आहे?
- ४) सार्वभौमत्वाचा अनेकसत्तावादी सिद्धांत कोणी मांडला ?
- ५) 'ऑन लिबर्टी' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two) 10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Dialectical Materialism
- 2) Laski's Views on Liberty
- 3) Bentham's idea on punishment
- 4) General will

अ) संकल्पना /संज्ञा /घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) द्वंद्वात्मक भौतिकवाद
- २) लास्कीचे स्वातंत्र्याविषयीचे विचार
- ३) बेंथामचे शिक्षेसंबंधी विचार
- ४) सामुहिक इहा (इच्छा)

B) Attempt answer in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Discuss the Bentham's views on Government
- 2) Comment on Mill's Views on Representative Government
- 3) Explain the Marx's theory of surplus value
- 4) Write the Laski's Pluralistic Theory of sovereignty

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) बेंथामच्या शासन या विषयावर चर्चा करा.
- २) मिलच्या प्रातिनिधिक शासन या विचारांवर भाष्य करा.
- ३) मार्क्सचा अतिरिक्त मुल्यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ४) लास्कीचा सार्वभौमत्वाचा अनेकसत्तावादी सिद्धांत लिहा.

Q.3

A) Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write an essay on Mill's view on Liberty
- 2) Explain the detail Rousseau's social contract theory and critically examine

20

अ) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) मिलच्या स्वातंत्र्यविषयक विचारांवर निबंध लिहा.
- २) रुसोचा सामाजिक करार सिद्धांत स्पष्ट करून टिकात्मक परीक्षण करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1262
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - III
(Basic Concept of Political Science)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagram
4. Use of any signs attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
२. फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करावा .
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) In the right of life the person do not -----
- 2) In secular state the religion is known as ----- thing.
- 3) An equality right ----- known in democracy
- 4) -----revolution gave the three values of democracy liberty, equality and fraternity to the world.
- 5) The opinion of lascy ----- is a shigma of democracy

अ) रिकाम्या जागा भरा .

- १) जीविताच्या अधिकारात व्यक्तीला ----- करता येत नाही.
- २) धर्म निरपेक्ष राज्यात धर्म हि ----- बाब मानली जाते.
- ३) समतेच्या अधिकाराला लोकशाहीचा ----- म्हणतात.
- ४) ----- राज्यक्रांतीने स्वातंत्र्य , समता आणि बंधुत्व ही लोकशाहीची तीन मुल्ये जगाला दिली आहेत.
- ५) लास्कीच्या मतानुसार ----- हा लोकशाहीचा कलंक आहे.

b) Answer in a sentence (attempt all)

05

- i) What is the positive equality?
- ii) For whom the Plato connects the relation of justice?
- iii) What are the civil rights?
- iv) What is the function of modern state?
- v) What is the voter's age limit by law in India?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- सकारात्मक समता म्हणजे काय?
- प्लेटोने न्यायाचा संबंध कशाशी जोडला?
- नागरी अधिकार म्हणजे काय ?
- आधुनिक राज्याला कोणती कार्य करावी लागतात?
- भारतामध्ये मतदाराच्या वयाची अट कायद्याने किती वर्ष निश्चित केली आहे?

Q.2

- a) Explain concepts/ terms / unit / events (any two)
(world limitation minimum 60- for each answer)
- Direct democracy
 - Moral authority
 - Economic liberty
 - Social justice

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- प्रत्यक्ष लोकशाही
- नैतिक अधिकार
- आर्थिक स्वातंत्र्य
- सामाजिक न्याय

b) Attempt in short (any two)
(world limitation minimum 60- for each answer)

10

- Explain the concept of welfare state.
- Explain the features of rights.
- Explain co-relation between liberty and equality.
- Explain the types of justice.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- कल्याणकारी राज्याची संकल्पना स्पष्ट करा.
- अधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- स्वातंत्र्य व समता यातील संबंध स्पष्ट करा.
- न्यायाचे प्रकार स्पष्ट करा.

- Q.3 Answer in detail (any one)
(world limitation minimum 200- for each answer)
- 1) Explain the concept of democracy and its various types.
 - 2) Discuss in detail the concept of welfare state.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) लोकशाहीही संकल्पना स्पष्ट करून लोकशाहीचे विविध प्रकार लिहा
- २) कल्याणकारी राज्याच्या संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1263
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2018
Political Science – IV
(Government and Politics of Maharashtra)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagram
4. Use of any signs attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
२. फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करावा .
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The term of sarpanch is ----
- 2) The congress party established in ---- year.
- 3) ----- party system in India.
- 4) Education committee of ZP consists or ---- number of members.
- 5) The first public Elections was held in -----.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- १) सरपंचाचा कालावधी ----- असतो.
- २) काँग्रेस पक्षाची स्थापना ----- साली झाली.
- ३) भारतात ----- पक्ष पद्धती आहे.
- ४) जिल्हा परिषद शिक्षण समितीत-----सदस्य असतात.
- ५) ----- साली पहिली सार्वत्रिक निवडणुक झाली.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- i) Who is the executive of panchayat samiti?
- ii) How many populations required to exist Grampanchayat in plan region?
- iii) How long is the period for Grampanchayat.
- iv) When did Sonia Gandhi become the party president of congress?
- v) Who is the founder of Jan Sangh?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- पंचायत समितीचा कार्यकारी प्रमुख कोण ?
- पठारी प्रदेशात ग्रामपंचायत अस्तित्वात होण्यासाठी किती लोकसंख्या असावी ?
- ग्रामपंचायतीचा कालावधी किती असतो?
- सोनिया गांधी कोणत्या वर्षी काँग्रेस अध्यक्षा झाल्या?
- जन संघाचे संस्थापक कोण आहेत?

- Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two) 10
- 1) Nationalist congress
 - 2) Gram sabha
 - 3) B.D.O (Block Development officer)
 - 4) 73rd Amendment

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) राष्ट्रवादी काँग्रेस
- २) ग्रामसभा
- ३) गट विकास अधिकारी
- ४) ७३ वी संविधान दुरुस्ती

B) Attempt short (any two)

- 1) Explain the powers of the sarpanch.
- 2) Explain the functions of the Gram sabha
- 3) State the qualifications for the members of Gram panchayat
- 4) Explain the composition of panchayat samiti.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

१. सरपंचाच्या अधिकारावर चर्चा करा.
२. ग्रामसभेचे कार्य विशद करा.
३. ग्रामपंचायत सदस्याची पात्रता स्पष्ट करा
४. पंचायत समितीची रचना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(world limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Critically explain the panchayati Raj system in India.
- 2) Explain the principle and policies of India communist parties.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) पंचायत राज व्यवस्थेचे टिकात्मक परीक्षण करा.
- २) भारतीय साम्यवादी पक्षाचे ध्येय धोरणे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1291
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - VII
(Indian Government & Politics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use Pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ३) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण, करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) In the Democratic government _____ are sovereign.
- 2) _____ as the chief of election commission.
- 3) State list consists of _____ subjects.
- 4) _____ is the president of congress party.
- 5) Judges of the Supreme Court shall be retired at the age of _____ year.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) लोकशाही शासन पद्धतीत _____ सार्वभौम आहे.
- २) निवडणूक आयोगामध्ये _____ प्रमुख असतो.
- ३) राज्यसूचित _____ विषय आहेत.
- ४) काँग्रेस पक्षाचे सध्याचे अध्यक्ष _____ आहेत.
- ५) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश वयाच्या _____ वर्षी सेवानिवृत्त होतात.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who is the president of National Human Right Commission?
- 2) When was established the sarkariya commission.
- 3) Who is the president of bhartiya janta party?
- 4) Who decides the frame work of constituency?
- 5) Who gave oath to the president of India?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचा अध्यक्ष कोण आहेत.
- २) सरकारीया आयोगाची स्थापना केव्हा झाली.
- ३) भारतीय जनता पक्षाचे अध्यक्ष कोण आहेत.
- ४) मतदार संघ निश्चित करणे कोणत्या आयोगाचे काम आहे.
- ५) राष्ट्रपतीला शपथ कोण देतात?

Q.2 A) Explain Concepts/ terms/ units/ events (any two) 10

(word limitation 60 for each answer)

- 1) Supreme Court
- 2) Communist Party
- 3) Centre list
- 4) Regionalism

अ) संकल्पना, संज्ञा, घटक, घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)

- १) सर्वोच्च न्यायालय
- २) कम्युनिस्ट पार्टी
- ३) केंद्रसूची
- ४) प्रादेशिकवाद

B) Attempt answer in short (any two)

(word limitation 60 for each answer)

- 1) Explain the financial relations between centre – states.
- 2) State the reasons for the emergence of communalism.
- 3) Explain the original Jurisdiction of Supreme Court.
- 4) Comment on corruption of bureaucracy.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)

- १) केंद्र - राज्याचे आर्थिक संबंध स्पष्ट करा.
- २) राज्यातील जमातवादाच्या उदयाची कारणे.
- ३) सर्वोच्च न्यायालयाचे प्रारंभिक अधिकार क्षेत्र स्पष्ट करा.
- ४) सनदी नोकरशाहीच्या भ्रष्टाचारावर भाष्य करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the ideology and programme of B.J.P.
- 2) Explain power and functions of the Supreme Court.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- १) भारतीय जनता पक्षाची विचारसरणी व कार्यक्रम स्पष्ट करा.
- २) सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1292
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - VIII
(International Relations)

[Time:1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use Pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतेही लाक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A. Fill in the blanks.(Attempt all) 05

- 1) The first conference of non-alignment countries was held on 1961 in.....
- 2)is the main feature of Indian Foreign Policy.
- 3) ASEAN was established on.....
- 4) WHO was established on.....?
- 5)members are in World Bank.

अ. रिक्तस्थानां जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

१. १९६१ मध्ये झालेली पहिली अलिप्ततावादी राष्ट्रांची परिषद.....येथे झाली.
२.हे मुख्य भारतीय परराष्ट्रीय धोरणाचे वैशिष्ट्य आहे.
३. आसियान संघटनेची स्थापनारोजी झाली.
४. अंतरराष्ट्रीय व्यापार संघटनेची स्थापना.....साली झाली.
५.ही जागतिक बँकेची सदस्य संख्या आहे.

B. Answer in a sentences.(Attempt all)

- 1) What is the meant by collective security?
- 2) What is the mean by nuclear deterrence?
- 3) Where is the head quarter of World Bank?
- 4) What are the Principle of non-alignment?
- 5) When held the conference of Darban?

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

१. सामुहिक सुरक्षिततेचा अर्थ सांगा?
२. आप्त्विक प्ररोधन म्हणजे काय?
३. जागतिक बँकेचे मुख्यालय कोठे आहे?
४. अलिप्ततावादाची तत्वे कोणती?
५. डरबन परिषद केव्हा झाली?

Q.2

A. Explain concepts/terms/units/events.(Any Two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Maximum Deterrence.
- 2) International Terrorism.
- 3) Global warming.
- 4) Collective security.

अ. संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. कमाल प्ररोधन.
२. आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद.
३. वैश्विक तापमान वाढ.
४. सामुहिक सुरक्षितता.

B. Answer in short.(Any Two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the different types of deterrence.
- 2) Explain the nature of Terrorism.
- 3) State the objective of world Trade organization.
- 4) What are the principles of non-alignment?

ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. प्ररोधनाचे विविध प्रकार सांगा.
२. दहशतवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३. विश्व व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
४. अलिप्ततावादाचे तत्वे लिहा.

Q.3 Answer in detail.(Any One)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) State the objectives and principles of SAARC.
- 2) Give the brief account of efforts made by UNO for collective security?

20

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

१. सार्क ची उद्दिष्टे व तत्वे विशद करा.
२. संयुक्त राष्ट्रसंघटने मार्फत करण्यात आलेले सामुहिक सुरक्षिततेसाठीच्या प्रयत्नांचा संक्षिप्त आढावा घ्या.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1067
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Oct/Nov 2018

Political Science – I
(Basic Concept of Political Science)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagram
4. Use of any signs attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
२. फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करावा .
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05
- 1) State is a ----- concept.
 - 2) In parliamentary Government ----- is a leader of cabinet?
 - 3) Sovereignty is not -----.
 - 4) ----- is lower House of India parliament.
 - 5) ----- total number of duties included in India constitution.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) राज्य ही ---- कल्पना आहे.
- २) संसदीय पद्धतीत मंत्री मंडळाचे नेतृत्व ----- करतो.
- ३) सार्वभौमत्वाचे ---- होत नाही.
- ४) ----- हे भारतीय संसदेचे कनिष्ठ सभागृह आहे .
- ५) भारतीय राज्यघटने एकूण ---- कर्तव्याचा समावेश होतो.

b) Answer in a sentences (attempt all)

- 1) Who called a father of political science?
- 2) How many elements are essential for the creation of state
- 3) Who is the agent of state?
- 4) Which book wrote by Rousseau?
- 5) In which country is the Presidential system.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. राज्यशास्त्राचा जनक कोणास म्हणतात.
२. राज्यनिर्मितीसाठी किती घटक आवश्यक असतात.
३. राज्याचा प्रतिनिधी कोण आहे.
४. रुसोने कोणता ग्रंथ लिहिला.
५. अध्यक्षिय पद्धत कोणत्या देशात आहे.

Q.2 a) Explain concepts/ terms / units /events (any two) 10

- 1) Legislature
- 2) Nominal sovereignty
- 3) Fundamental duties
- 4) Citizenship

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) कायदेमंडळ
- २) नामधारी सार्वभौमत्व
- ३) मुलभूत कर्तव्ये
- ४) नागरिकत्व

b) Attempt in short (any two)
(world limit of minimum 60 words) 10

- 1) Explain the nature of state.
- 2) Describe the population as an essential element of state.
- 3) Explain the short function of executive.
- 4) State the characteristics of rights.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) राज्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) राज्याचा लोकसंख्या हा घटक विशद करा .
- ३) कार्यकारी मंडळाचे अधिकार थोडक्यात स्पष्ट करा
- ४) हक्काची वैशिष्ट्ये सांगा.

Q.3 Answer in detail.(any one)
(world limitation 200 for each answer)

20

- 1) Describe the social contract theory of state.
- 2) What is federal Government explain its merits and demerits.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) राज्याचा सामाजिक करार सिद्धांत विशद करा.
- २) संघराज्य शासन म्हणजे काय, ते सांगून त्याची गुण आणि दोष स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1068
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Oct/Nov 2018
Political Science - II
(Government and Politics of Maharashtra)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagram.
4. Use of any signs attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा .
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) Maharashtra state was established on -----.
- 2) Tenure of Governor is ----- years.
- 3) -----is upper house of Maharashtra state legislative.
- 4) Total numbers of members of legislative assembly is -----
- 5) -----is acting speaker of Legislative council.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) महाराष्ट्र राज्य ----- रोजी अस्तित्वात आले.
- २) राज्यपालाचा कार्यकाल ---- वर्षांचा असतो.
- ३) ----- हे महाराष्ट्र राज्यांच्या विधीमंडळाचे वरिष्ठ सभागृह आहे.
- ४) विधानसभेतील एकूण सदस्य संख्या ---- आहे.
- ५) विधानपरिषदेचे विद्यमान सभापती ----- हे आहेत.

b) Answer in one sentences .(attempt all) 05

- 1) Daar commission submitted its report in which year?
- 2) What is the tenure of legislative council member?
- 3) State the full names of members of J.V.P commission.
- 4) Who is the founder of peasant Movement in Maharashtra?
- 5) Who is the acting chairman of state women's commission?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. दार कमिशनचा अहवाल कोणत्या वर्षी प्रसिध्द झाला?
२. विधानपरिषदेच्या सदस्यांचा कार्यकाल किती वर्षांचा असतो?
३. जे.व्ही.पी. कमिशन मधील सदस्यांची पूर्ण नावे सांगा.
४. महाराष्ट्रात शेतकरी चळवळीची सुरुवात कोणी केली?
५. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षा कोण आहे?

Q.2

a) Explain concepts/ terms/ units/ events (any two)
(world limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Legislative Assembly
- 2) Chief minister
- 3) Peasant movement
- 4) Sanyukt Maharashtra parishad.

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक /स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) विधानसभा
- २) मुख्यमंत्री
- ३) शेतकरी चळवळ
- ४) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ

b) Attempt in short (any two)

(world limitation minimum 60 for each answer)

1. Write in shorts about sanyukt Maharashtra committee.
2. Discuss powers and functions of chairman of legislative council
3. Explain structure of High court.
4. Write in short about womens movement in Maharashtra.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. संयुक्त महाराष्ट्र समिती विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
२. विधानपरिषदेच्या सभापतीचे अधिकार आणि कार्याची चर्चा करा.
३. उच्च न्यायालयाची रचना स्पष्ट करा.
४. महाराष्ट्रातील महिला चळवळी विषयी थोडक्यात माहिती द्या.

Q.3 Answer in detail (any one)
(world limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain structure and functions of legislative Assembly.
- 2) Write an essay on Dalit Movement in Maharashtra

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) विधान सभेची रचना व कार्य स्पष्ट करा.
- २) महाराष्ट्रातील दलित चळवळीवर निबंध लिहा.